

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Cazacu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna. I. Muruianu, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Ion Ceban împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Centrul Național Anticorupție, Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din data de 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 21 noiembrie 2019 Ion Ceban a depus o acțiune în contenciosul administrativ, concretizată ulterior, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Centrul Național Anticorupție (succesor în drepturi al Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției), Casa teritorială de Asigurări Sociale Ialoveni, prin care a solicitat anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurării Sociale Ialoveni nr. 40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, obligarea Casei Naționale de Asigurării Sociale de a recalcula și achita lui Ion Ceban pensia pentru vechime în muncă, începând cu 31 martie 2009 în baza vechimii în muncă ce constituie 29 ani, 7 luni și 8 zile, inclusiv acordarea pensiei neachitate până în prezent. (f.d. 3-4,94-95)

În motivarea acțiunii Ion Ceban a invocat că în baza ordinului nr.73 din 01 august 2002 a fost angajat în cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Pe parcursul activității a ocupat mai multe funcții, inclusiv în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al instituției menționate.

Prin ordinul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr.71ps din 24 martie 2009 a fost eliberat din cadrul efectivului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în baza art.32, alin.(2), lit. g) al Legii

nr.1104-XV din 06 iunie 2002 în cazul incapacitații de îndeplinire a atribuțiilor constatate prin examenul medical de specialitate.

La 24 martie 2009 Ion Ceban a depus către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cerere privind stabilirea pensiei pentru vechimea în serviciu.

Prin ordinul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 75ps din 126 martie 2009 s-a stabilit pensie pentru vechime în muncă lui Ion Ceban începând cu 31 martie 2009, indexată ulterior în baza ordinelor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Potrivit calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Ion Ceban pe linia Centrului la data de 30 martie 2009 constituie 24 ani, 10 luni și 20 zile.

La 18 septembrie 2019 reclamantul a depus către Casa Națională de Asigurări Sociale și Centrul Național Anticorupție cereri, prin care a solicitat să-i fie comunicată perioada de timp în care a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Centrului Național Anticorupție (CCCEC), dispunerea recalculării vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiei și indemnizației neachitate, inclusiv recalcularea pensiei pentru viitor, în conformitate cu prevederile art. 8, lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plății pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, adică două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în Izolatorul de detenție provizorie.

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție nr.08/6119 din 08 octombrie 2019 i s-a comunicat că pensiile colaboratorilor Centrului Național Anticorupție se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fiind prezentate actele ce țin de stabilirea pensiei.

La 14 noiembrie 2019 Ion Ceban a depus o cerere suplimentară la Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a prezentat actele Centrului Național Anticorupție comunicate odată cu răspunsul din 08 octombrie 2019. Repetat a solicitat examinarea și admiterea cererii din data de 18 septembrie 2019. Concomitent la 18 noiembrie 2019 a fost depus la Casa teritorială de Asigurării Sociale Ialoveni cererea nr.1390.

Prin decizia Casei teritoriale de Asigurării Sociale Ialoveni nr. 40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 s-a refuzat în admiterea cererii privind reexaminarea pensiei, din motivul neexistenței temeiului pentru reexaminarea pensiei, ori prevederile art. 8. al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 ianuarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului National Anticorupție stabilesc expres perioadele care se acordă cu înlesniri funcționarilor cu statut special.

Nefiind de acord cu decizia Casei teritoriale de Asigurării Sociale Ialoveni nr. 40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 reclamantul a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea deciziei, recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu 31 martie 2009, în baza vechimii ce constituie 29, ani,7 luni și 8 zile.

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C2633/19 din 31 decembrie 2019 s-a respins cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată.

Ion Ceban în susținerea cererii de reexaminare a pensiei a menționat că conform pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 ianuarie 1994, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor, care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementarilor pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Reclamantul a afirmat că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana exercită serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

În opinia reclamantului acesta întrunește condițiile pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri, ori norma de drept menționată este aplicabilă cazului său, iar acesta a efectuat serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de detenție provizorie, deci are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculând-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Ion Ceban a susținut că calcularea vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiei acestuia urma să aibă loc în conformitate cu prevederile art. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în munca, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, adică două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatorul de detenție provizorie.

Mai mult, Centrul Național Anticorupție prin actele anexate la cererile adresate Casei Naționale de Asigurări Sociale a recunoscut stabilirea vechimii în muncă lui Ion Ceban cu înlesniri.

Prin hotărârea din data de 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea, s-a anulat decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale Ialoveni nr. 40/2019/24128 din 27 noiembrie 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-2633/19 din 31 decembrie 2019, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita lui Ion Ceban pensia pentru vechime în muncă, de 9 ani 5 luni și 06 zile, în funcția de Șef al Izolatorului de detenție provizorie al Direcției comenduire din cadrul Centrului Național Anticorupție, conform certificatului nr. 11 din 07 octombrie 2019, ținând cont de vechimea în serviciu de 29 ani, 7 luni și 8 zile. (f.d. 102,109-114, vol.I)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 26 mai 2021 a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 05 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 179,180-194, vol.I)

Instanțele de judecată în baza pct. 7, lit. b), lit. g) și pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, au concluzionat ca fiind întemeiată acțiunea, ori subdiviziunile, în care a activat Ion Ceban, sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor și care cad sub incidența reglementărilor pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994. Astfel, perioada în care acesta a activat în Izolatorul de detenție provizorie al Direcției comenduire, urmează a fi calculată cu avantaje de 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i recalculeze lui Ion Ceban, care a activat în funcție de Șef al Izolatorului de detenție provizorie al Direcției comenduire al Centrului Național Anticorupție, pensia pentru vechime în muncă de 09 ani, 05 luni și 06 zile, ținând cont de certificatul nr. 11 din 07 octombrie 2019, pentru vechimea în serviciu de 29 ani, 07 luni și 08 zile.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri. (f.d. 199-200, vol. I, 1-3, vol. II)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că instanța de apel a emis o decizie pripită, nefiind studiate minuțios actele normative în vigoare, care reglementează obiectul litigiului și anume prevederile pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994.

În argumentarea acestei poziții autoritatea recurentă a indicat că perioada de activitate a lui Ion Ceban în cadrul Izolatorului de detenție provizorie nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu înlesniri. În legislația națională nu există un act normativ care să prevadă dreptul colaboratorilor care au activat sau activează în cadrul Izolatorului de detenție provizorie la calcularea vechimii în muncă cu înlesniri.

Punctul 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 ianuarie 1994 reglementează doar dreptul colaboratorilor instituțiilor penitenciare la calcularea vechimii în muncă cu avantaje. Prin urmare, Izolatorul de detenție provizorie al Direcției comenduire al Centrului Național Anticorupție, unde a activat Ion Ceban nu este o instituție penitenciară, deci nu i se calculează vechimea în muncă cu avantaje.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 26 mai 2021.

La 02 iunie 2021, în termen, Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat prin intermediul poștei electronice a instanței de apel recursul nemotivat. (f.d. 199-200, vol.I)

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din data de 26 mai 2021 a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 07 septembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la fila dosarului 207, vol. I.

Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și la 01 octombrie 2021 a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție motivarea recursului. (f.d. 1-4, vol.II)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh